

שטיף מיידל

איינע

פערזישע ערציהלונג

מאת אמ"ד

ווילנא

שנת תרל"ו לפ"ק

ДИ ШТИФЪ МЕНДЕЛЬ

Падчерница

Повѣсть А. М. Дика

ВИЛЬНА

въ Типографіи Л. Л. Маца на Квасномъ
переулкѣ домъ III. Кисина № 1195/6

1876

הסיפוח דיא שטיף מיידל והסיפורים הנקובים
פה קנן פרטי הוא לי מאת מחברם ואין רשות לשום
אדם להדפיסם בלתי רשותי או רשות ב"כ.

(א) מעשה תוספת יו"ט	(יב) שירי הדוח
(ב) שירים חדשים	(יג) מכירת יוסף בית
(ג) קול דעה	(יד) גרונעלע די רעבעצין
(ד) הגיון בכנור	(טו) לידער פאר גוטע
(ה) דער קארגער	ברידער
(ו) פישער זאדן	(טז) שירי אמת
(ז) יוסף מניסמער	(יז) דברי שלמה
(ח) קול שיר	(יח) דיא צוויי שרעקליכע
(ט) אשת חיל	פרוישיג צואנאכטיגע
(י) דער רעבעדיגער/מח	אורחים
(יא) שירים ורגנים	(יט) אביע רננות
	(כ) פראגער בלבול

נאום האלמנה רוזע קאצינעלנבויגען אשת
המנוח ר' שמואל ו"ל. מוילנא

אדרעססע

Ройзе-Нацинеленбойтень
въ г. Вильна, домъ I. Холема.

1/68318

דאס מארגען לאנד (אריענב)

אינעם וועלט פון פערשערונגען איז נור אונזער אראפיע. דען
עס לויפט נים איבער איין נאך איבער אונזערע לענדער וואס זאלן זיך
נישט ענדערן און זיין. דיא קליידונג דאס הייסט די מאדען. וואס זאלן
זיך נישט ענדערן אין זיין דיא פאמאנען פון דיא הייזער. זעלבסט פון
דיא שמעט. וואס זאלן זיך נישט ענדערן אין זיין דיא סכחרים. דאס
גלייכן דיא למדות. דיא פארמען פון דיא פראוולענעס. זעלבסט די
פארמען פון עסן. פון טרינקען. פון הייזען אויף נאר. און אויף פון
ליבען זיך. פון פערהייראטען. זיך. אס שטעלסטן נים עס צו אין
פארן. דאס דארט פאספייטע. נאך נישט מאכט זעלבסט דאסע זיך
אנצוציהען אין נאנצען. און צו באענדק אידע מאלעסע (אויבאר)
וואס זיין דאס זיך שוין בעשעפטיגט מיט איר מער אלס אפאר שטונדן
שפייטענדיג זיין דעם שפיעל מיט דער זיין דילפע פון אפאר צאפען
(פועמאכערונגען) זיין עס ווערט איר געבראכט צו איר פויג טיש איין
נייען מאדע וועגאל. און זיין מיט זיך שוין נאר פון דאס זיין איבער
מיין אום נישט צו ענדערען אונז. דעם באל אלס איינע אלט מאדעשע.
און אויף אויף מיט דארט מאכער פריידער (רעשן) באענדק זיין
פריידעם (רעשן) פיל וועלטליכעס און פרייער אלס ער דאס איד
אנעווייזען. דען אין דעם פערלויף פון זייער פריידיג. אין מען
געווארן דארט שוין פיל מער אויף געלערט. און פרייער זינקענדיג
אלס מיט אפאר שטונדען פרוער. נישט אויף אבער מיט דויער פאל
דארט

(*) אריענב אדער מארגענלאנד. ווערן אנגענופן אלע לענדער
וואס ליגען אין דעם מזרח פון דער וועלט (ארץ הקדם) למשל ארץ
ישראל. פערזענל. חנינע. מדינת. ענייטען. און דאס גלייכען.

Дозволено Цензурою 10 Января 1876 г. Вильна

דארט אין דעם ארענט (ארץ הקדם) דארט בלייבט אלץ ביז דעם
 אלטן פירונג וויא עס וואר דארט פאר דריי פיר טויזנט יאר אזוי
 אז עס דארט איצונד אויף . דיא צייט וואס צו שטערט אלעס
 פערקלעטעט . וואס ברעכט דעם בעס וויא ראטן . פערשלינגט נאנצע
 פעלקער שאפטן . פרעסט אויף און פערצערט גרויסע מלוכות . למשל
 וויא דיא מלוכה פון בבל . פון אשור . פון צור . עמון . מואב און דאס
 גלויבן . האט זיך נאך נישט געוואנט צו בעריהרען אן איינע קלענסטע
 ויסע (מנהג) פון דעם נאנצען ארענט . האט נאך נישט אומגעקערט איין
 קעפיל פון נייערע קליידונג . אדער צו פערמינערען צו (פערזויגערען)
 איין שטיק (נאגיל) פון דעם נעגיל צאל וואס איז אין דיא אבשטיין
 פון היערע פאמאפיל . פיר און צוואנציג וואר פיר טויזנט יאר . און
 דיא העלבע צאהל איז דארט איצונד אויף * און פשיטה שוין דאס ווא
 האט נישט געשטייעט . און שטייעט נאך איצונד אויף נישט צו ענדערען
 דארט איינע וויכטיגע ויסע . למשל וואס איז געגעבן צו די האכצייטן .
 צו די קבורות . אזוי וויא פאר איינע טויזנט יאר אזוי איז נאך דארט
 דיא ויסע . דאס דען און פלה דארפן זיך נישט קענען איינער דעם
 אנדערן ביי דיא ערסטע נאכט . און מוזן ווערן בייוואקען אונטער
 איינעם פאלדאכין נאנצע זיבן טאגע . און ביי די קבורה ווערט גערוגען
 קלאגערס וואס בעוויינען דעם טויטן . צו צייטן זיך דיא געוויכט און
 אזוי הערט דארט געשטן . גיטרוקען . זיך געקלייטעט . זיך געפרייט
 געוויינט . געוואוינט . און גערייט . געשעפטע געמאכט . געענדיגט
 און אין נאנצען געלעבט פונקט וויא אין די צייטן פון דיא אבות נאך .
 עס איז נאך צו ווערן דארט ביז דיא פרונעמער נאנצע שטארעס פון
 קעסלען . פון שאף . און מיידיקען פון שטאנד קומען מיט נייערע קריג
 צו

(*) (סדרה קהלת י"ב) כמה מסמרות וחיבו (בסדרל) ר' יוחנן
 אמר תמשה כנגד חומשי תורה ר' רוסא בן תנח' אמר שבעה כנגד
 שבעה ימי בראשית ר' תנח' אמר חשעה כנגד מ' ורח' לוח' ר'
 תי' נח' אחר עשר מכאן ור"ג מכאן כנגד כ"ד ספרים מה הספרים כ"ד
 אף הספרים עשרים וארבעה ומה המסמרות כ"ד אף הספרים כ"ד .

צו שפין וואסער . עס ווערט דארט נאך געלויבט אין כעספס און
 כעספות . און קמיעות . אין שדים . האבן קיינע קלאסען קיינע
 נעמענאדומס . קיינע אינווערזישעס . איינע קיינע אפטייקע . דען וויא
 גלויבן אין פאטום (גורה קדומה) . דאס הייסט נעדר מענטש איז
 געבארן מיט זיין בעשטימונג וויא לאנג ער זאל לעבן . און דאס קיין
 מענטשליכע העלפע קען נישט אויף איין מינוט פערלינגערן דאס לעבן
 פון איינעם קראנקען וואס דארף שטארבען . און קיין מלחמה קען
 פערמירען דאס לעבן פון איינעם מענטשן וואס דארף נאך לעבן
 דאהער וואר קיין מיטעל געוועט דארט . קען דיא פעסט וואס מיליט
 אויס נאנצע שטעט . אזוי מיט איינע פערציג צוריק אלס עניפטען איז
 נאך נישט געשטאנען אונטער די אראפזעשע רעגונג פון דעם אבראדום
 פאשא וואס האט שוין איינגעפירט אין קאהירא און אין אלכסנדריא
 אקאדאמיען פלעגן אויס צו שטארבען דארט אלע דריי יאר אין דווע
 ביירע שטעט . מער אלס דריי מאל האבן דערשט טויזנט קענסטין *
 און אזוי אויך נישט בעסער און עס צו גענאנצען אין שטאמבול ביי דיא
 נייע סולטאנען האבן אנגעהויבן אין צופירען אין איר די אראפזעשע
 אנטשאלמען (ואווערענעס) שטימעלער און קאראנטניען . נאך מער
 נאנצע יאר טויזנטער וואר קיין דעין אין נאנץ עניפטען . צייט איז
 צוואנציג אבער זינד מען האט דארט פערמלאנצט וועלכער רעגונט שוין
 דארט וויא ביז אונז . דען וועלכער צווען אן וואלקענס . אלזוי גענוג
 בעווייזט . דאס דער בורא ברוך ווא האט געגעבן דעם מענטשן קראפט
 צו בעהערשן אויף די קרעפטן פון דער נאטור . וויא אונזערע חכמים
 זאגן אויף דעם פסוק וסוראכם וחתכם ויהי על כל חית הארץ (סוף
 פהיתא של איבה) דאס איזער הערשער מאכט זאל זיין וועלכסט איז
 דיא קרעפט פון דער ער דען דאס ווארט "חית" הייסט אין לשון
 הקודש קראפט (במו חית ידך מצאת) :

נאך מער פאר אלץ איז דארט אין יענע לענדער ביזא דעם
 (*) אזוי שרייבט אדאם בריסטאן באספער אין ווינער גיאגראפיע
 געדרוקט אין ווילנא (1840)

אלמן געבליקען. דאס פיל ווייבער וואס. און ווייזער שליסע לאגע דארט
 עס איז נאך ביי יעצט דא וועט דאס יעדער מען נעמען ווייבער וואס
 פיל ער וויל. און ווערן אלזוי פון אים געהאנדעלט. וואס ליבליכע
 (פערנאמען). און ווען דערצו נאך העכסט אייפערזיכטיג איינע אויף
 דאס אנדערע. און לעבן איינער אין צאנק און אין הארער (קרע) מיט
 אין אנדער. דאס מיט רעכט דופען ווי אן אונזערע רבנים מיט רעס
 נאכען צוה. דען יעדע איז איינע גרויסע צרה צו דער אנדערע נאך
 מער עס איז נאך דארט אין פערדען און אין הינט. דאס אלטע וועט
 וואס וואר אין דאס צייטן פון אהשוויש. דאס עס ווערט געקליבען פון
 דעם נאנץ לאנד דאס שטעטע מיידל פאר דעם קרוינפריינד אלס ער
 דארף ווי פערזאנלעכע. ערסט צווייטע יאר דאס איף האב געלעבן
 אין וועטע צייטן. דאס עס איז ארויס אין בעפעל פון דעם היינעלשן
 מיטשטער. דאס וויל עס פלען אין קינדעליכען הארעס (פארען ווי)
 איינע געוויסע צאהל שיינע דאכען. וואל קיין מיידלעך וואס פאר
 היינעלעך אין דעם פערלויף פון דיען נאנצען יאר. ביי סען וועט
 אים קלייבן פון וואס דאס שטעטע פאר דעם הארעס. אין פערדען גייט
 עס איינעלעך צו. אלס דער קרוינפריינד וויל ווי פערזאנלעכען מאכט
 ער אין דער הויפטשטאט פיל מען גרויסע בעלדער וואס ווערן געלאדען
 דערצו פיל מיידלעך פון גרויסע שטעט. וואס ווען פון שיינע געשטאלט
 און פון ארעכטליכע עלטערן. און פון גוטער ערציהונג וואס ווערן
 דארט ווער שיינע אויפגענומען מיט קעסעליכע שפייזן. עס ווערט
 דארט געשפילט. געטאנצט. אויף געשוועסען עס פיל אבערע ביי ער
 זיילט ווי אויס דאס בעסטע. און דאס איבעריגע ווערן ווייזער ריכליך
 געטאנצט פון אים. וואו מינע לעבערן ווערן מיט שוין צו ענדע מיט
 אונזער פאר וועט וואס וועט אונז דיען צו אונזער געשטעט וואס אין
 גוטע פאר שפייזע פאר אונזען מאנצייט.

הארמוניע מיט וויינע צוויי פרויען.

מיט איין פערזע צוויי האט געהאנגען אין טעהראן וואס איז

דאס פערזע הויפטשטאט איין געוויסער פערזע פירנער פון איינעם
 גרויסן שטאט וואס האט געוויסען דארט וועט. ער וואר ריך. פראנץ
 און צו גלייך איין מיט גלייך (צלע) אין דעם פרוואן (סענאט). נאך
 מער ווער קלוג. איין גרויסער פרייז אויף דאס ווארע נישט דעם
 לעבנס. און דאסער האט ער קיין געברויך געמאכט פון דיער
 ערלויבטע אונזיסע (מנהג דע) צו נעמען עסליכע פרויען אויף איינמאל
 וואס דאס שטעט דעם דאס פרייז. און שטארעט צו גלייך דער
 געוויסע. און אויף אויף דעם פערשע. און אלס ער האט ווי
 געארבעט דאס ערשטע מאל פערזאנלעכע. דאס ער גיט געקוקט אויף
 געלט גיט אויף יחוס. בור אויף. איין שיינעס ארעמליכעס מיידל פון
 ארעמליכע עלטערן. און האט ווערליך און איינע געקוקט. וואס
 וואר איינע ארעמליכע פון בעשיידענע (סקראמנע) עלטערן. וואס
 וואר אבעס אונז שיינע דאס וואס האט גיט געהאט און גלייכען נור וואס
 אין שפעטל און דאס גלייכען גוט און לובליך וואס איינע שופע.
 דאסען שיינע האט געוויסען (פארע) וואס האט געלעבט מיט אים
 גאנצע ווייז. יאר וואס אין איינעם וועט שוין. דאס קיין שווער וואלן
 דאס מיט געטריבן ווער מאיאונגן הימל. און אויף דעם געקוקט
 וואר דאס ווער האבן און דאס האט געוויסען דאס געלעבט וואס
 פלעגלעך אונזערע געטאנצט. דען וואס איז אים אפ געשטארבן ביי
 איינעם שווער געטריבן. און האט אים אבער גילאנן צום איינעם
 אבער העכסט שטער גלייכען און איינעם אפאכטעריל פון יאר אים וואס
 וואר איין עכטעס געטריבן (קאפיע) פון דער שטעט. וואס וואר אים
 ליב און שיער. ערשטע ווייז וואס האט געטריבן. איין
 וואר ער פרייטעס אונזער. און צווייטעס ווייז וואס וואר דאס איינעם
 שטאכט פון ווייזער געלעבט פארמאג אלזוי וואר וואס וואר צוויי
 יאר נאך דעם שטעט מיט דיער גאנצע שטעט. און וויין צייט
 פערזאנלעכע און וואר אלזוי און בעטער (פרייז) גיט צו פערזאנלעכע
 וויין שוין מער. דאס ווער איינעם צו גלייכען וואס איין וועט
 (אלס) פיר אכטע איין ווארן צו וואסער אלעס עס וואר אים פאר
 געלאנגן איינע בליקער שיינע ווייטע (אלטע) וואס האט אין גרויס

אומען פערמעגן. מער אלס איין האלבען מיליאן צעכענען לבר דעם
וואס ווא האט נאך צוויי מאל הונדערט טויזענט צעכענען פאר איי
צוויי קליינע מעכטער פון איר ערשטן מאן. צוויי קליינע מיידלעך
וואס ווארען פון דעם זעלבנען אלטער ווא דיא קליינע און שיינע
פולווא פאמיליעס מאכטער.

ער האט ווי געלאזט וויער לייבס בערנידען צו דיער פארמי
צווישען אונז נערעס וואר עס איז נישט צו פערדיינען. ערשטנס מוז
מען זיך נענג דום אים צו פערנארפן אויף איין גליק שידוך צו ליב
דיא ליבע צו איינער פערשטארבענע פרווא. אונז ליב דו פערשטארבע
ליבע צוויינעם אכט יארהענט פערקען. וואס עס וועט איר קיין ליב
דורך דעם געשען. אונז צווישענס וואך אלע זאכן. וואר זיך שטאנד
דאן העכסט קרימיש (בעריינקליך) אונז ווין קרידעס נאנץ נישט פערס
נאן וואר אים דאס ליבע געלט העכסט נישט. קורץ געוואנד האט אפ
געוויסט דיא אונזען וואס ווארען פערווייניג איבער דיא ערשטע פרווא
אום צו ליב אייגעלען זיך (צו קומען ליבליך מיט דיא אונזען) מיט דער
צווייטע. אונז האט אלויז איין אפגעלויף פון איין האלבעס יאר ווי שוין
פערנעסן און דעם טויט פון ווינער געלויבטען פאמיליא. וואס מען
פערנעסט ווי און איין אשיינע פאנארע באלד אן דעם הונדערט וועטער וואס
וואר מיט האלבע שטונדע צוריק. אונז אביסעל נאך שפעטער וואר
ער שוין געשטארבען (לויטע) אונז העכסט צו פרידען מיט הינעס חילוק
אונז ווען דיא פאמיליא וואלט דאן אויף געשטאנען פון נאכא אונז וואלט
פערלאנגען איין ארין לאזן צו אים איין שטוב וואלט ער איד בודהאי
אפגעפערשט מיט דעם געוואונליכען שפריכטווארט אייך האב שוין מער
קיין ארם היר פאר דיר. וואו דאס ביזט בויט מאן דאמט וויא ביי נאכט
וואך אבער וויא דיא ליידען אויף דיא פריידען געסען אויף מיט
דער צייט איין ענדע. ערשטנס ווייל ווי פריידע ווען נישט שטאנד האפמיי
ביידע וויא וויא קומען אויף ווערן וויא ביידע פערשטאנען.
אונז צווישענס מען ווערט וויער לייבס צו וויא ביידע וויער געווארען
אונז ווייל וויא מיר ווייסען דאס עס איז נישט און דער וועלט איין
אבולוטוס אונגליק דאס הייסט אויף איין אונגליק וואס וואל איין ווי נישט
האבן

האבן איין קצת נוסעס. אונז אויף אויף איין נישט אין דער וועלט מיי
אבולוטוס גליק. דאס הייסט אויף אונגליק וואס וואל איין זיך נישט האבען
איין עטוואס אונגליק אדער איין עטוואס אונז אונגעקליבטייט. דאדער
שפירט מיט דער צייט אן דער ליידענער מאכעס נוסעס אין ווינעס
ליידען. אונז מאכער גליקליכער שפירט אן מיט דער צייט מאכעס
אונאנגעהעכענס און ווינעס גליק. און בייא שפילען פערט גימאנדען
דערצו. אונז אויף וואר דיא דיער פאל אויף מיט אונזער ארמטראס.
אלס ער זיך אונגעפרייט גענג מיט ווינער נישט פרווא. מיט דעם געלט
האט ער אונגעשפירט אנדויסע קריינקונג וואס ער וועט עס האבען פילע
יארן נאך דער בייידע פון ווינער נישט פרווא צו ליידען וואס ער קען זיך
נאך אלץ נישט גענג אפ פריידען פון איר.

ער האט בעסערקט דאס ווא איין העכסט אונגענייג פון ווינער
געליבטע פולווע. אונז ליידעס איר נישט פון צורנד אויס. אונז דאס דיעס
קליינע האט אים דיעס דאס נאך קיין שולד. געווייזט איז זאפט וויא
איינע טויבע. פאלוואס געהארבואס. אונז איז דיא דעמוסה זעלבסט.
אידער שולד בעשטייט גור דערין וואס ווא איז פיל שטענער פאר איר
שטיף שוועסטער. פיל קליינער אונז נעמט זיך צום לערנען פיל בעסער
אלס אידער שטיף שוועסטער. אונז דיעס איז וואס מיר ווייסען פון לאנג
און איינע אונז פערציהליכע זונדע. וואס דער חכם זאגט (אין
שנאה כחבירה)

שטופטווער און שטיפטאכטער

פילע פילע שטיפט שטעלער (פערפאכער) האבען געשריבען
איבער דעם באראקשער פון פריידען פרא אונז קאמער. דאס הייסט
אנדערע האבן געשריבען נוסעס וועגן דיא. אונז אנדערע שלעכטעס
מאכע האבען וויא בעשטיינען אלס נוסע אונגעל (מלאכים) וואס זייען
געשיקט געווארן אויף דער ערד אום צו שריקען די מענער (צו היימען
וויא) פון זינד. פון מידאניע. אום צו מילדען (צו ערוויקען) ווינער
דיעס (הארטע) זיסען. אונז אום צו זיין וויא איינע טרייט בעלישערין

(סאפאניצע) אויף אלע קרימינגען פון דווען צייטלעך לעבן. *) און
פרייגען דערצו אין ווערע ביכער ווער פיל שיינע ביישפילע וואס
ברענגען אן ווירקליך אן הימלשע נאטורען.

אונדזער שריפט שטעלער באשרייבן ווי אלס פרייע (שאמאנקעס)
און דאס ליבליכע שיינעס אנגעזעהענע וואס וויא האבן אין זיך.
זייען עס גאר אום צו פערפירדען דערמיט דאס מאנעס לייט וויא דא
ווערען (**). מיט ווערע זיסע געווענע פערפירדען דאס ווערעווערער
אום צו בעמקען ווי אין ווערע קליינע (געיל) און צו צווייטען וויא
אין פרייגען אויף פילע ביישפילע דערצו אויף פרייגען וואס בעווייזע
פון אונזער תורה. דאס וואס רעדענען צו דעם מיט דעם גרעסטן אייבער
פון דער וועלט אויף תורת רעבענונג. און און דערצוילען אויף דאס
זייען פון איינער געוויסען פאנדארע וואס וואס וואס אונזער געשקט
פון הימל אויף דער ערד מיט איינער קעסטל וואס וואס פול מיט אלע
האנדל פלאנען. אויף רייבן אונזערע חכמים פיל מער שלעכטעס פון
פרייען אלעס געמיינט וויא מיט האבן שוין בעשריבן אין דער געשיכטע
דאס פרייען אונדזער געוויסעס איינגעל אין דעם שפאן דער ערד.
הויפט זעלבן וואס וויא אויף פרייען דאס וויא זייען דערמיט ענטפערעט
דאס הייסט וואס צעזעהט זיך ווער לייכט אן. און וואס דאס וועלכע
און נאמען "אשה" פיער דייטעס אויף איהר פאראקשער. און אויך
וואס וואס אויף קורט ווייב דאס אלעס וואס אין ארין געפאלען אין
גיהנום. האט וואס מיט איהר פיער אום געלאסען דעם פיער פון

(*) דעם לעבן וואס דויערס נור איינע געוויסע צייט הייסט
אין צייטלעכע לעבען. *)
(**) עס וואס פערצייעטען געלייבט דאסעס ווען דאס וואס פון פרייען
וואס לעבן אין דאס טיפן פון דאס מערען וואס גייען ווער שוין
דאס וואס צייען אן דער מיט דאס ווער דויערע וואס וואס וואס
בערעטען נור אין ווערע גענו צו רייסען וואס אויף שטיקען מאכע
גלייכען נאך ער הייסט אין דויער שטאבען אירעשע מאטאדען וואס
דאס וואס האבן וויא וועלכע נעמען

גיהנום. און דאס וועלכע חכמים דרשענען אויף אויף דעם פסוק בניה
ובנותיה נתונים לעם אתר דיינע זין און דיינע מעכטער וועלן אונזע
גיגען ווערן צו איינעם אנדערין פאלק. און דאס געמיינט דאס וואס
וועלן אונזען צו איינער שטיפמוסער. און גראדע צו ווער איינע
שאנע. פערשטייען דאס פרייען פיל מער דאס וויכטיגקייט פון דויער
קללה אלס דאס מענער. דען וועלכע מוסער וויינט נישט אן דעם ליבען
נאם פולע אויערן אים אים צו בעטן בייא אים דאס אירע קינדער
וואלן נישט ארין פאלן אין דאס הענד פון איינער שטיף מוסער. ווייל
יערע פערשטייט אן זיך וואס מיראנעס וואס וואלט בעהאנדלען אירע
שטיף קינדער דעם וואס עס נור געהאט.

גענוג גערעם פיינע שיינע לעווערן. נאם ואל דאס איינהייטען
פון צווא וויין איינע שטיפמוסער. און דיינע קינדער פון צו וויין בייא
איינער שטיפמוסער. עס אומ דעם מענטשנס הארץ שוין וואס איין
מאל גיפאכט דאס עס אומ מער גיניינט צום ביינען אלס צום גוטען.
עס זיבט צוואר אלס אויסגאנגעס וויינען דאס מעכטעמאל פרייען פון
גרויסן האראקטער וואס צוויינען זיך צו בעהאנדלען ווערע שטיף
קינדער פונקט וויא איינע. און מאכע נאך אום ווירקליכן גוטן ווילן
עס און אפער נאך וועלכע (וואס פונגנוס מכת) און אונזערע קינדער
דעם הארמיוס צווייטע פון דאס קליינע נישט געהערט צו דעם קליינע
צאל פון דער אויסווייזלען שטיפמוסערס זיין וואס וואר גראדע דער
הפך

און (*) "מהרש"ה פ"ה (פרשת יתה) "ונקחו תיבש" שלחבה. אמרו
הבחינו אשה של יקרה בשורה לניהנם ביבתה אותה און דעם
און ווייל איר פיער וואר פיל גרעסער אלס זינס פיער פון גיהנום
און דאס טבע אין דאס איין גרויסער פיער לעסט אום איינעם
פלענערין פיער. און ווייל אלע ענטפערעטע מאטעריאלען למשל
פולווער באראסין. און וואס ווערעל פון ווער צייט בעהאלטן
ווערן אונזערין שטאם. און וואס אויף דאס פרייען וואס ווערן
געציהלט צווא רועם ארטיקל אויף דאס בעהאלטן ווערן איינער
ווער צייט.

דָּבָר דֶּרֶפּוֹן . זיין פֿלעגט ווערן צו קאכט צו בראטן אלס זיין פֿלעגט
 צו ווערן דאס איר מאן צערטעלט און קוסט דאס קליינע פולווען זיין
 פֿלעגט אפ צו קערן איר גיזיכט אום עס נישט צו ווערן דער מאן
 פֿלעגט עס צו בעסערקען און וואר העכסט פֿערדריסליך דארפער . און
 דאך האט ער אים דעם הייליכען פֿירדען נישט צו שטערן נישטאכט
 זיך נישט הערענדיק און נישט ווערענדיק . און ווען ער פֿלעגט איר שוין
 אמאל פֿאר האלטען דערפֿער וואר עס העכסט געלינד : און האט
 גימוזט אלעו נאך שפעטער זיך צווינגען צו פֿערשטערצען (צו פֿערליידן)
 נאך גראסערע אונרעכטען פֿון איר זענען זיין גילבטעס קינד . אווא
 האט ער גיזיכט מיט גרויס געדולד צו ווערן וויא זיין (די פולווע)
 ווערט אים נישלאסען פֿון מאכען הייליכען פֿערנעניגן . אזוי צום
 ביא שפיל . וואר זיין פֿון דער שטיפכוסער פֿערנעסן ביא דער אויס
 מילדע אונטער דא קינדער מאכען לעקערביסען (נאכערנישען) . ביא
 איינער גייע אויס קליידענע . ביא איינער שפאצירפארט . ביא איינעם
 בעזוך מאכען . ביא איינער פֿריינדן . מיט דער צייט האט זיין פֿער
 באטן דאס עס ווארן נישט קומען צו איר קיינע פֿערטאנערשטע (קורביס)
 פֿון איר פֿערשטארבענע מוטער . און דאס זיין וואל צו זיין אויך נישט
 גיין . אויך וואר זיין נישט צו גילאזן צום מיט . אלס געסטע פֿלעגן
 אויפגענומען ווערען . קורץ גיזאכט . דאס פֿולווע וואר צוריק גיזויגן
 און גיזקייט פֿון איר ביא ווערען שריט . און אלס דער פֿאטער
 האט איר (דער וועקראכט) עס מאכען מאל נאנץ געלינד אום גירעם
 האט ער געקומען פֿון איר איינע פֿערדריסליכע אונטווארט דיינע
 פולווע פֿערדיגט נישט קיינע בעסערע בעהאנדלונג . זיין איז איינע
 פֿערדארבענע . זיין נאם מילדען . איינע שטרינגלעך . איינער לינגערן
 איינע אונזוכט . האט קיינע ערציהונג . איינע פֿלאפלעך . איינע
 פֿערצויגענע . זיין וועט מיר מינע קינדער פֿערדארבן . דען
 זיין איז העכסט און ערצויגען דער פֿאטער וואר דער פֿון העכסט
 גיזייגט און האט דיע גיפטיגע פֿילע מיט אייגנעם ארומט גילאנגען
 דען עס וואר אים ליד . אים דאס קינד עס וואר אים ליד אום זיין הויז
 פֿרייז און האט זיך בעשלאסן עס צו ווערן פֿון אנעוויסע צייט וואס
 עס

עס וועט זיך אים אנביסען איינע נומע גילעניגהייט אים צו בעסערן
 דאס מיסליכע לאגע פֿון זיין ליבעס קינד דאס הייסט אן צו פֿרייניגן איר
 (אונזע צוגעבן) אינגער וואו מיט אנשטאנד (דאס הייסט מיט איינער
 אנשטענדיקייט) אום דא וועלט וואל נישט סערקען דאס ער מוט עס צו
 ליב די שטיפמוטער . דען זאגסט . וועט זיין עס נישט צו לאזן דער נויילע
 אבער האט ער זיך גילאזט בענענוגען מיט דוין קליינעם סראסט דאס
 ער פֿלעגט איר (איינס געהיים) אירע סרעטערין שטילען . און
 בעלעדיין דאס זיין וואל דיע אלע בעהאנדלונגען ערשטאנן מיט גרויס
 גידול און דאס זיין וואר שוין דאן אלס איינער ערף און גענוג קלוג
 און פֿערשטאנדע צו בענרייפן אירע קרימישע לאגע האט עס דעם
 פֿאטער פֿערשפראכן . און האט עס פֿריי גיהאלטן זיין האט דער
 שטיפמוטער קיין ווארט אנמקען גשפראכן און איז נישט אנגינסען גראב
 אויך נישט אירע צווייט שטיף שוועסטער וואס האבן זיין גיהאלטן
 אנמקען איר גרויס וואר . דען קעגן סרדכי דעם זיין . און האט
 גיהאלט אויף בעסערע צייטן צו נאך וואר אזוי קיינע האפענונג
 ערפֿיהלונג גיקומען וואר אירע דען נאם וועלכסט אייזט דער זיין פֿון
 יתומים פֿון אלמנות דער נויילע אבער האט זיין גיהאלט גינג אום צו
 שטיין וואר מיר וועלן דא שרייבן אין דעם פֿירשטן קאפיטעל דערפֿון :

ליידן איבער לידן

ליבשאפט און פֿינדשאפט . זיין אויך זיין זינען דאך גאנצע
 צווייט קאנטראסט (הפסום) פֿון איין אגדע דאך גלייכזייט זיין זיך
 אום בייע אין דיעס ענין . דאס דער דיער פֿון זיין בייזן און אזוי
 אויך ווער אויפהערן ווערעט זיך אן דא אונזאכן (סבות) פֿון
 זייער ווערן . כל זמן עס האלטן זיך זייער סבות האלטן זיין זיך
 אויך . ווערט נישט פֿון דא סבות ווערט נישט פֿון זיין אויך . אזוי למשל
 ווען איר ליב איינעם נור צו ליב זיין געלט . וואס די סבה פֿון דיער
 ליבע איז נור דאס געלט פֿערשטייט זיך שוין מסלא דאס וואר זענער
 פֿערלירט

פערלירט דאס געלט. הערט שוין אויף אויף. האט ליבע מייע צו אים.
ליב איך אים אבער נור וועגן זיין חכמה. זיינע ערליכקייט דא בלייבט
שוין פון ליבע צו אים פל זמן ער לעבט. דאס הייסט פל זמן עס
דויערט זיין חכמה זיינע ערליכקייט וואס דאס בלייבט פיר איסער און
אייבער. און דס זעלבע איז אויך מיט איינער פיינשאפט. ווען איך
האסע איינעם נאר צו ליב דעם וואס ער גייט שמוציג אן געמאן. איז
וויא נאר ער הייבט זיך אן צו קליידן וויכער הער איך אויף שוין צו
האסן אים. האסע איך אים אבער נור דארום ווייל ער איז קליינער.
שענער. געלערענטער פאר אים. דא וועל איך אים שוין פיר איסער
האסן ווייל וויא אייז (דיא סבה) איינע אייבער. און דויער פאל וואר
דא אייך. ווייל דא זמיראמס. האט גיראסט די פולווען נור ווייל וויא
וואר שענער קליינער און געלערענטער פאר אייך. שוועסטער. איז שוין
צו פארשטיין דאס דויער. האסט לא. די וואס ער האט נישט אויף געהערט
אין ער נאך גיטארן פון מאן צו. פאג גרעסער און גרעסער. דען וואס
אמאן מער. איז די פולווע גיטארן שענער. קליינער און גילערענטער.
און וועט צוויי מעכטער זיין גיטארן אלץ מער. העסטיכער. און דויער
און אונזשיסענער. און וואס עס וואר דער האט גרעסער. און גיטארן
דיא פערפאלטונג (רדיפות) גרעסער. בפרט נאך אלס דער פאמער איז
אונזק מיט אנרויסע קאראוואנע (אבאן) פון פינף הענדערט קעמלען
אז קיין מאמבוקס. איינע ריינע וואס דויערט מער אלס איין יאר.
פון וועלכער ער האט זיך אומניקערט ערסט אין אייר אכט יין. דען
ער האט גיהאט דאס אונגליק איבער גיפאלן צו ווערן פון די ווילדע
בעראוונען. דארט אין דיא גרויסע וויסענע איינע. וואהרא און וואר
פערקויפט דארט פון זיין פאר איין סקלאווע צו איינעם סקלאווען
הענדלער וואס האט אים פערקויפט צו איינעם אראבשען עמר וואס
געטוישט אין געמין. אין דער שמערטע דען וואס לעבן ווייטן מער
וואס מיר וועלן דער פון ווייטער וואס מער עס שרייבן.

קיים האט דא זמיראמס וועג בעקומען (דאס פייסט גיטאר
גיטארן)

גיטארן). דאס דיא רייכע קאראוואנע. וואס איז מאן וואר דער
אנפירער פון איך (נאציילניק) און וואס ער האט גיהאט אנרויסן טייל
אין איינע עמרונג וואס האט אנגיראפן מער אלס צוויי מאל הענדערט
טויזנט צעכניגען (דוקאסין) איז גיטארן אים גירובט. און איז מאן
וואר גיפאנגען און פערקויפט גיטארן צו איין גרויסן סקלאווען
הענדלער. וואס וואר דר פון העכסט בעטראפן (איסטרעוואנעט)
האט ווא באלד אנגיהויבן צו פערקלענערן איך הייליכין (שטאמ)
דאס הייסט די הוצאה. האט פערקלענערט איך וואונג. פערקליינערט
(נימאכט קאפער) דיא צאהל פון איינע דינערשאפט. און האט עס
זיטאן צוואר אים איינער קלעין בערעכענונג. דען ווא האט דאך
פערלארן בענאהע איין האלבעס פערמעק. און דער צווא נאך דעם
מאן וואס וואר דער פערדינער. און עס וואלט עס גיטען צוויי ריכען
און נאר ווען עס וואלט דעם זייע ארדענונג נישט גיטען פערבונדן
מיט איינער גרויסן אומרעכט און שטראנע וואס ווא האט אויסגעאיכט
(נימאן) אונטער דען פארנוואנד (גירוב) פון שפארטאמקייט. און
אקאנאמיע מיט דער ארעמע פולווע. דען נאך האט קיין פאשעפענעס
דארט אים היינע און הארט גיפילט די נאיע שפארטאמקייט (קארנהייט)
וואס ווא האט איינגעפירט דארט ביא איך און איך ווייטשאפט
וויא דיע זעלנער ריטה. דאס ערסטע האט מען אנגישאפט איך
לעהערן. צווייטעס האט מען אנגיהויבן צו קליידן איך גיטער
אלס פריער. באלד נאכהער האט מען אנגיהויבן צו פשעפענען
איך מיט מאנכע וואו ארבוים. פריער מיט לייכטע. נאכהער מיט
שווערע

(איינע קאראוואנע. דער שירה הייסט איין גרויסער אבאז
פון פילע קעמלען וואס ווען בעלאדען מיט דיא מיינערסטע ווארען.
יא ציהעט איבער דיא ווייטערסטע וויסענע. און צו קומען אין די
ווייטע מאוויסען. (איינזעלען וואס געפינען זיך אן דעם וואך מער). ווא
סו געפיהט. ווערען מיט איינער גרויסן בעוואכונג און מיט איינעם
אנפיהרער (נאציילניק) און צו שטרייפן מיט דיא דארטיגע רויכער
(וויילע אראבער)

שווערע. און אין פערלויף פון איין האלבטע יאר, איז שוין און ווייט
מיט אים געקומען: דאס מען האט איר אן געהייבן צו פרויבן צום
קיד. גאנצע צו שיקען. און אס ענדע האט מען איר געמאכט פאר
אין קאסער מיידלעך ביא. דיא צוויי שטייפשוועסטער. ווא. האט
גיסט ווי אן ציהען. אויס ציהען. דיא בעסטע פאר בעסטע. און מאכע
מאל אקלע פערלויבן דער צוגאך אקלאם. און צוויי אויך. און ווא
האט עס געבאך אלעס ערשטאנען מיט גרויס געדולד און נאך גאט
געדאנקט האט מען מרייבט איר גאר ניט ארויס פון איר פאטערס הויז
דען וואו וואר דארט גאנץ עלענר. און וואו איז עס און איינער אין
גאנץ סטעאראן. וואס זאל זיך פראויר אן נעמען. וואס וואל אמן ווארט
ריידען פאר איר. און האט זיך אלוו געווענדעט גור צווא גאט וואס עס
איז דער פאטער פון יתומים. פלעגט אין דיא שטילע נעמט אריין צו
וויינען אים שטילע מרערן. און ער האט זיין (די מרערן) געהאלטן
אין וויינעם לאגעל. האט געהאט מיט איר ערפארשען. און האט
איר צו געשיקט איינעם פון וויינע שוין איינגעלען. און דוועס וואר קיינע
אנדערע וואו דיא לארי (גרעפין) וילפע שטאנהאפע. דיא פרויא פון
דעם דאמאלגען איינגעלענדשען געוואנדעטען ווינאם שטאנהאפע וואס
איז נאן געוועזן אין דער רעוועדענץ סטעראן.

5.

דיא לארי וילפע

הארמיוואס הייסט דער פאטער פון אונזער פולווא. וואס וואר
ווי מיר ווייטען שוין איין פארנעהמער סאן און צו גלייך איין געבילדעטער
סאן וואס האט געשפראכען ווייטע גוט איינגעלעס און פראציזייס. וואר
העכסט געפריינדעט מיט דעם איינגעלשן געוואנדעטען ווינאם
שטאנהאפע. און פלענען זיך ווייטע אפט איינאנדער בעווענען. און
דאס גלייכען דיא דאמען. דאס הייסט דיא לארי. שטאנהאפע פלעגט
צו בעווייבן וויינע ערשטע פרויא דיא פאטערען. דיא מוטער פון דער
פולווע. און דיא פאטערע פלעגט איר צו בעווענען. און ווארען זיך
העכסט

העכסט גוט. און דאסער שוין קיין וואונדער דאס די גרויסע איינגעלשע
דאמע האט ליב געקומען אויך. דיא קליינע פולווען. און וואר אלווא
פאר איר מוטערס לעבן פיל סעהר ביא דער איינגעלענדערין אן שטוב
אלס ביא דיא עלטערין. דען ווייטע פיינדעס וואווינענען ווארען הארט
געבען איינאנדער און דיא איינגעלשע דאמע וואר איסער גערין גינען
צו דעהען איר לעבן זיך. דען ווא האט קיינע קינדער געהאט. נון
וואר דיא פולווע איר צייט פערטרייב (איר זאפאווע). האט איר
געליבט געהערצט וואו איר אייגענעם קינד. און האט איר אויס
גילערניט דיא איינגעלשע שפראכע פון גיברויך. נור דאס ווא האט
גישפראכן איינגעלעס וואו איין געבאהרענע איינגעלענדערין. דויער
פערטרויליכער (פריינליכער) פערקערד פון דויער פיינדע היינער מיט
איינאנדער האט באלד נאך דעם פאטערס טויט אויפגעהערט. דען
דיא צווייטע פרוי. דיא עקסיראמיס וואס האט אנגעהויבן צווא האסן
די פולווע פון דעם ערסטן סאן אן וואס זי איז גינאריין איר שטייפשווער
און וואס האט דאסער גוט געלייטן דס ווא זאל זיין אזווא געליבט פון
און איינער איינגעלשן גרעפין. און ווערין נאך דער צווא אלע סאנאט
רייכליך בעשאנקען פון איר. האט זי איר פערבאטן צווא גיין אהין
סעהר. אונטער איינעם פרומען פארוואנד. (אויס רייד) ווייל דיא
איינגעלענדערין איז איינע קריסטין. און איינע קריסטין איז גור איינע
היידן איינע געצין רינערין וואו דיא היידן. וואס איינע סאנאמאדישע
מאכטער מו זיך פערען האלטען (הייט האלטען) פון וויא ביידין.

דויער פערבאט אבער האט זיך שטריינג געהאלטן אזווא לאנג
דער פאטער וואר צווא חזיו. אונד דיא פולווע וואר נאך געהאנדעלט
אלס אייגן קינד. נאכהער אבער אלס דער פאטער וואר שוין אין
געפאנגשאפט. און די פולווע וואר שוין אין שטוב בעטראכטעט פיל
סעהר אלס איינע געמינע דיקטס מיידל. און וואר אומגעשיקט אין
פייטער און אין וואסער און דיא שטייפשווער האט זיך שוין און הייניג
געקיסערט אום איהרעס (פולוועס) ארומטרייבן זיך (אומוואלאצען זיך)
וויא אום אלע אנדערע בערעפענעס איהרע. האט שוין דיא פולווע
בית

אנגעהויבן

אנגעווייבן צוא צוא בריינגען דעם גרעסטן סתיול פון איהרע צייטען
איבער גייעט (צוואר גאנץ געוויס) ביזא דער אייגענעלשע ראפע מיט
סעוד פרושקייט. פלעגט איר מיט סתיולען (דו ציילען) אלע סידאנישע
בעהאנדלונגען פון דער שטייפמוסער. פלעגט דער בייא איהרע שיינע
אייגעליך רויס ווייזן. און דיעזע מענטשן פריינדליכע ראפע פלעגט איר
איסער איהרע פערין שטילן און פריקענען. סופה. אין פליסען.
פלעגט איר זעמינען מיט דא קעסטליכסטע שפייזען. און האט איר
זעלבסט אויסעריכטעט אין דער מוזיק (פארטעפיאנע). אין סאנצען.
אין האפטין. אין צייכענען. אין שרייבן און ריידין פראנצויזעס.
אויסלענעס. און דאס גלייכין אין פערזיס. און דיעזע וואר אלץ
אין געוויינט פאר דא שטייפ מוסער און פאר דא שטייפסטעמער.
דען העסטן ווא גור דאס מינדעסטע געוואקסט דער פון וואלשין ווי איר
שוין גאנץ אנדערס אויפגעפאסט. און פיליכט געהאלטן גאנץ
אייגענעלעסן דען דא אייפערזוכט (קנאה) ערלויבט וף אלעס.
נאך מער אום צו האלטן ווא די שטייפ מוסער און די שטייפ
שטעמערס אין שאך (אין טעות) האט דא איינגעלענדערין פערזאנא
די פולדען. וואס ווא פלעגט צוא ווערין פון טאג צוא טאג זענער און
קלינער האט ווא זאל גיין איסער שטוציג און שטייג. דא קליידער אפ
געלאזן. די האר אויפגעקעמט דאס וואל אויס ועהען ווי איינע לארוע.
און דאס גלייכין וואל ווא וף בענעמען. אין אלעס וואס ווא וועט טאן.
און אזא אונד אין איר ריידין העכסט דאס און נארעס. אום אין צוא
שלפען ווי דאמיט (דא שטייפ מוסער מיט איהרע צווייא טעכטער)
אום ווי זאלן שוין מער אויף איר גיט קוקן. זאלען איר לאזן פרייען
לויף. און גיט שטערן איר איהרע ענטוויקלונג (אין איהרע קערפערליכע
און גייסטיגע אויס בילדונג) טועט עס מיין קינד מיט פריידן פלעגט ווא
איסער צו זאגן. דיעזע וועט דיר מיט דער צייט פירען צו איינעם גרויסן
גלוק. בייע אום וויכטן מיט דיר ווייזען ווייזע ווייטע. העכסט גענצענד
און מער אלס געווייטע. דער וויילע מיין קינד מוזט דא שטילן דא
דאלע פון דעם דור הסף אלס ער איז אריין געפאלן אין דא הענד

פון

פון דעם אכיש דאס ער האט וף געמאכט פרא אין וואהנעניגען (משוע)
און די דאלע פון דעם ברוטוס וואס האט פילע פילע יארן געשפילט
דא דאלע פון איינעם דומען מענטשן און איז געווארן דורך דעם
דיקטאטאר (בעהערשער) פון רויס (*) אלזו מיין קינד בעוואפענע דרך
מיט איינעם אייזערנעם געדולד. און ווא (די געדולד) וועט דיר מיט
נאמעס הילף נוסע ציגזין (רוחם) צאהלען. קיינע קנאפערע אלס דא
ציגזין וואס ווא האט איינגעצאלט דעם ברוטוס. בלייבע גור רוחני.
פאלנע מיין דאס און האפע צו נאט וואס האט נאך ביו אהער קיינעם
גוט אנגעזעצט (**). דאך וואס און ווען קען איר דיר זעצט גיט זאגן.
דען ווא עס שארעט דאס בעצייטן וויסען פון איינעם אויגליק וואס
דאך קומען שפעטער. דאס גלייכין שארעט דאס וויסען בעצייטען פון
איינעם גליק וואס דאך קומען.

און נאך וואר קיין נוסער דאס אזא שרייע געפאלנט. און
געפירט צו איינעם גאלדענעם און גלייכין ציל אלס דיעזע ווא מיט
וועלן דא באדן ווייטער שרייבען. דער וויילע בייע שיערע לעוערין
וועלן

(*) דער ברוטוס וואר דער איינציגער פערזאנלעכע
(קרב) וואס וואר פערשונט פון דעם בלוטיגען טארקוויז קיינע
פון רויס (אין דעם יאר 750 פאר בריסטא) וואס האט אויס
געמארדעט ויינע גאנצע פאמיליע ביו דעם איינציגען ברוטוס וואס
האט פון ווייטער קינדרייט אן געשפילט בייא אים אין הויף דא
דאלע פון איין דומען יונגע. דאס ער האט אים גאנץ פעראכטעט.
און האט אים געלאזן לעבן. אום גור צוא מאכן וף לוקטיו
איבער אים. און דיעזע געמאכטער גאר האט אים אס ענדע אראפ
געגאס פון טראקן. און איז געווארן קנזיל אין רויס וואס וואר
דאן פערזאנלעכע אין איינער רעפובליק.

(**) מי הקרימיו ואשלים. אין לכל ברה עסדי כלום. דאס
וויסט איר ביי קיינעם שולדיג וואס נאט.

וועלן פיל אריין שפאצירן אין איינעם קינגליכן פערזישען מאגן זאל. וואס עס איזט געהענס ווערט.

6.

„דער מאגן זאל“

נאכדעם וועקט יאר נאך דער רייכע. האט אונזער פולווע שטודירט דא הארטע שולע (ווייטער שטארק געלויבן). עס איז אין לידען צו ווין ארעם. אבער איין נאך פיל גרעסערעם לידען איזט צו שפילען איינע ארעמע דאלע בייא איינעם גרויסן פערסענין. דאס הייסט דערשטען ויצענדיק בייא איינער לאפענדיקען קוועלע. און הונגעריק בייא איינעם וואויל בעזעצטען מאפעל (מיט) אס ערנסטען אבער איז איינעם מידען צו פער אונשטאלטען (בעזאבראוענען) איר שיינעם געזיכט. און צו פערליקענען איר פערשטאנד. דאך דער נאם וואס האט גיסטאכט איינע ענדע צו דר פינסטערניס (קץ שם לחושף). האט גיסטאכט איינע ענדע אויף צו אידע צרות וואס ווארען איבער דא סאסין (אויבערן סאס) דען לכר אידע אייגענע לידען האבין אירע אויגן גיט גיסטאכט איבער דא לידען פון איר פאטער וואס לעבט אין איינער שווערן סקלאוועריי דארט אין יעמין. און עס איזט קיינע אויס ויכט דא צו א בעררייען אים. דען מען בעט איינע שווערע לייגעלד פאר אים און דיוועס וויל דא שטיפטסטער גיט געבין. גון וואר שוין דער מיט אויף באלד איינע ענדע. איז דעם וועקסטן יאר פון וויינעם פערזישען איז גיווארן דער פערזישער קרוין פרייגן שוין מינדיג (סאווערשענע לעבנע) און דאן האט ער ויך שוין גיסטאכט פערזיראטין. און דאמער איז ארויס אין קינגליכער באפעהל צו אלע וואס האבן (נובערנאשען) דאס אלע פארנעמטע בידער פון יעדער נובערנע וואס האבן גור שיינע סעכטער. ואלן וויא שיקן אויף קינגליכין קאסטן אין דר דעזערענץ סעהעראן. אום דאס דער קרוין פרייגן זאל האבן גענו מידען אום אום צו קלייבן ויך איינע גיפעליגע ווייב. יעדע נובערנע זאל

שיקן

שיקן אירע מידען אין איינעם בעזונדערן מאנאט. און אס לעצטן וועט געוויילט ווערן אויף פון דא מידען וואס גיפנען ויך אין סעהעראן ועלבסם.

עס וואר דר צו דארט אין סעהעראן אויס גיבויט איין בעזונדער פאלאץ מיט איינעם גרויסן מאגן זאל. מיט פיל זייטן ציכער וואס אהין ואלן. צווא ואסען קוסען אלע אווענט דא צו זאמען גיפארענע מידען פון יעדער נובערנע. און אויבין בייא דעם שופט וואר איינע נאלערעצקע וואס דארט זאל ויצין דער קרוין פרייגן מיט וויינער סוסער מיט לארנעסין אין דא הענד אום צו א בעטראכטן יעדעס מידען פון ווייטן. דען לויט דא ויסע (סאדע) פון פערזישען. סאר ויך פין סאנספערזאן אריין מיטן אונטער פרויען ציכער כל זמן וויא זייען גיט וינע פרויען. און פשיטה שוין דאס עס סאר גיט קיין זינגיל סאנצין מיט איינעם מידען:

דער פאלעץ אין נאנצין. און אס סעהעראן דער מאגן זאל ווארן איינע מייסער ווערק. עס האט גור גיפעלט איין שיידיל צווא אים און ווייטער גיט. דער זאל וואר גיפוצט און בעלזוכטין מיט אלע האנד פייער בלוסען. אין אלע פיר עקן פון אים ווארן סאמארנע פאנטאנען וואס האבן געזעצט פון ויך אלער האנד שטעקענדיקע וואסער און אין מיטן וואר איין פאנטאן וואס האט גיזעצט פון ויך אלער האנד קוידענדע אונד לאבענדע גיטרינקע. אין דא פערנסטער פארטאן וויען גיטאנען קליינע מישלאך מיט אלער האנד ערפשוונגען פון פריכטע פון מאנפארען פון גיבעקענס. און פון איינער געהיימען נאלעריא האט אונטער גיטאלט איינע צויבערענדע מוויק. אין דיוועס זאל האבן אלע אווענד אויסשפאצירט. און גיסטאנצט דענערטע מידען וואס ווערן גיקליידעט נאנץ בורלאנט. און האבן ויך אונטער האלטן גיטפראכין מיט דא הייפראכען און מיט דא פערזוואנעטע (קרוכעסעס) וואס זייען אהין גישיקט גיווארן אום צו וויסן וועלכע איז אונטער וויא דא קלינסטע. די גילערנסטע דא גיבילערנסטע. און דא וויטריכטע. און צווא גלייך דא גיידעסטע.

צווא

זוא שלאנט נים אין דאספף פון סוהר . צוא פעלט נים אצאן אג
דאס האט מערד אלס אין גאנצעס יאד (רוע ניהולוג וואהל)
ניווערט. עס וואר גרויסע סוסען דארויף פערשונערעם . אזוא פון
דער ויסע דער רענירונג . אזוי אויף פון דער ויסע דער מיידלינגס
עלשערין . דען יעדע פאמיליע האט זיך אגוישטריינגס מיט אלע מיהע
ויער מאכטער אויס צו קליידן אג אויס צו פוצן צו רועס קיניגליבין
פרייזן מארק . אג ליידער וואר אלעס פערלארענע מיהע . דען נים
אינע פון אלע נובערסקע שטעט . האט גיהאט דאס גליק נופעלן
צוא ווערן דעם קרוין פרינצין אג וינע פערואנערעס . דען מען
האט אן יעדע באזונדער איין אנדער חסון גיפונען מאנכע שטאט
ערט (פערדיקטעוועס זיך) מאנכע דעם צוא פיל מאנכע דעם צו ווייג
מאנכע איז צוא קלט . מאנכע הונקט צוא אקאפעצקע אויף דעם סכל
אג מאנכע אביסל אויף אביסל :

אג אלז קורץ גיזאגט . עס איז גיסקען די רייע (צערעדע)
אן דיא מיידלען פון דיא רעווערענץ זעקסט . אג דיא סוסער פון
דעם פרינצין האט גילאזט אויס טיילן פיל אלמאנען (צדקה) דאס
נאט זאל שוין אירעם זון פאשערין אכלה פון דער הויפט שטאט .
דאס מען זאל זיך נים דארפן אומזען וועגן דעם נאך דעם אביסלאנד
היללה . נאך מירקייא וואס מעשטערקעס דארט אויס בשעת גיבעט נור
צוויי פינגער אבער נים דרייא ווי אין פערזען . וואס דאס איז דיא
גרעסטע אפיקורסות אג דאהער וואר אויס גיסרומישערט אין נאנץ
שטאט . דאס אלע עלשערין וואס וויען נור פון שטאט זאלן שינק
ויערע מעכטער איין גאנצין מאנאט נאכאנאנד אין דעם קיניגליבין
באלאווין זאל . אג ווער עס וועט זיין מאכטער באהאלטן אויס פורכט
דאס מעוועט איר נים וועלן ווייל ווא וועט פיליכט נים נופעלן .
וועט באשטראפט ווערן ויער שווער :

דויער שפרינגער באפעל . איז ערפילט גיווארן ויער שנעל :
דען וועלכער פאטער וויל עס נים לויז ווערן פון אמאכטער . בפרט
נאך אין אזוי אופן וואס זי קען ווערן נאך קינען . אג פשיטה
שון

שוין איז עס גערין יעדעס מיידלען אליין . דען וועלכע מיידל וויע
עס נים ווערן אכלה אג נאך איינע פרינצעסין דער צוא . דאהער
קין וואנערד דאס ביי ריוועס אויפרוף . וואר יעדער שפניל פאר
שטעלט . ווענערטע פאר מיידלען אויפן האבן אריין גיסקט שוין אין
דעם קלענסטן . אג יעדע האט זיך דער וועט אין אים שוין אג
ווערע צוא ערשיינען אין דעם באלאווין זאל . אונזערע צוויי שטיק
שונעסטער ווארן דיא ערסטע וואס האבן זיך אריין גיזילט אין דר
צארל פון דעם קאנעדאמקעס . אג ווארן אלזוי בעשעפטיגט מיט
פאלן הענדן זיך צוא פוצן . צוא וואסין . אונזערע ארעסט פולנע
וואר ויער שטארק אין אגשפוף גינסען (בענצט גיווארן) צו דיע
מיידלשע ארבייט צוא מאכן צוא רעכט ויער טאלעטע . צו לויפן
צו די פוצמאכערענע צוא דיא שניידערס אג דאס גלייכין . דען עס
איז קינע קליינעיים איין מיידלען צוא זאמען שטעלן געהעריג אג
צוא פערמארטען געהעריג צוא איינעם באל . סכל שכן צווייא דער
צוא נאך . קורץ גיזאגט . עס וואר דארט דאס נאנע מיידלען וועלט
אן אלערעס וואס העסליכסטע אזוי נאך דאס זיך אויף צו גיברייטעט
צוא דעם מאנך זאל . ערסטענס ווער ווייט דאס נים גראדע זיא זאל
דעם פרינצין נופעלן דען ערען (שירובים) וויען דאך פון גאט . אג
וואס פאשערט איז נים באווערט . אג צווייטענס ווען נים וועט זיא
דר ווילע געניסן איין פרייליכע אונזער . אלע ווארן דאן בעשעפטיגט
מיט דעם . נור איינע איינציגע נים . אג וויע וואר קינע אנדערע אלס
אונזערע ארעסט פולנע . וואס אויס גיפוצט צו דעם מאנך זאל נור אירע
צווייא בלוט פינדענע אג אליין איז זיא גיבליבן אן גיסאן אין אירע
לופטיק (מראמטעוואטע) סקלאווין קליידער בארעכט מיט שמויב אג
מיט שטאך . אג אלס וויא וויען שוין אהין אדעק . איז זיא ארויף צו
אירע גענערין (פריינדן) צוא דער איינגלענדערין וויא גיוואונליך אום
דארט אויס צו שיטן איר שווער הארץ פאר איר אג אום זיך אונזער
צוא האלטן מיט איר :

קיים דאס איר דיא שטאנהאפע דער זען . האט זיא איר

אריז ניקמט אין איר נאדערנאווע. האט איר דארט גילאזט אויס
ציהען איהרע שמוצגע סקלאווע קליידער. האט זיך איר גילאזט ארום
וואסן. און דער נאך האט זי איר גילאזט דורך איר צאפע (פוצמאכערין)
העכסט אלענאם אויס קליידן. אין מייערע שטאף גאנץ אלע סאר
האט איר אן גיטאן אין מייערע שמוק. און האט איר גישטעלט קעגן
שפגל די פולווע וואר אויסער זיך פון פריידן. זיא האט זיך עלבסט
גוט דער קאנט דען זיא וואר ווירקליך זיין איבער דיא מאסן. נוא
מין שטערצענסקינד האט זיך אפגירופין דיא איינגלענדערין צוא איר
אויף דיע צייט האב איך דיר אויף ניוויזן געלאזט דרך האפן יארן
לאנג. נון מין קינד גיט און בענוצע זיא גייעט אין דעם מאנץ ואל
און נאט מיט דיר אויף דעם וויכטיגן גאנג וויא ער וואר אמאל
מיט דער רות אלס זיא איז געגאנגען צוא דעם בועז אום צו ווערן
זינע אפלה. און וויא ער וואר אמאל מיט דער אסתר המלכה האט
ער דאס איר געגעבן ון אין דעם אחרש אויגן דאס זיא איז
ניווארן זינע אפריא. ער וואר זייער פאסטער אויף דען זיא ווארן
ביידע יתומים. דוא זאלסט דרך אבער פערין (ווייט) האלטן פון
דיינע שוועסטער. דאמיט זיא זאלן דרך דארט גוט דער קענען.
בעשפרעכע דרך מיט דיא האפדאמען. און ציינע זי דינע קעמניסע
דינע בידונג דאך גוט בודערס שטאלץ אלס איינע פראהלערין
(בערזשטערקע) און בעאילע דרך צוא קומען צוריק פיל פריער אלס
דינע שוועסטער וועלן זיך אומקערן. דען זיא ברויכט עס גוט צו
וויסן. דאס דוא ביזט דארט גיווען. דוא מוזט נאך דינע גייערנע
ארעמע ראלע נאך עטליכע מענ ווייטער שפילן און אלס דינסט נאך
בערזען דינע שוועסטערס בייא זיא ערקומען צוריק פון דעם מאנץ
וואל. פאסטע מוטע מין קינד איך האפע דאס דוא וועסט דארט מער
פאר אלע אנדערע דארט אויס נעמען.

דיא פולווע האט איר גיפאלט וויא דיא רות אמאל דיא נעמן
אלס זיא האט איר גישיקט בייא נאכט צוא דעם בועז. און האט
זיך דער נאך אומקערט צוא איר וויא זינע מיט נעמע האפענגונען

צוא ווערן אפלה און פיל לויכטער. אלס זיא דען זענע האט זיך
גיבראכט צוא שלעפן מיט אועקיל גערשטין. און זיא מיט איינעם
מליאנאווען רינג אלס געשיינק פון דעם קרוין פרינץ סומער. אלס
אין אויף ניקאט (האנדעלס) אויף איינע גרעסערע סומע. דאס הייסט
אויף די קראנע וועלכסט. דען וויא זיא איז נור אריין אין וואל ווארן
אלע אויגן גידיכטעט אויף איר דען זיא האט מיט איהרער שוניהייט
און גלאנץ פערדוקלט אלע אנדערע שוניהייטן. וויא דיא זון
פערדוקלט מיט איר אויפשיינען אלע שטערן פון הימל. זיא האט
אלעמען בעצויבערט עפעס וויא איין וועזן פון איינער בעסערן וועלט
עס האב זיך באלד צוא גיווענדעט צוא איר דיא הויף דאסען. די
קינדליכע פערוואנדעטע האבן מיט איר גישפראכן און זייען ניווארן
וויא בעצויבערט פון איר זיסע שטימע און פון אירע קלוגע רייד.
עס וואר פון איר שוניהייט געפלענדעט וועלכסט דער קרוין פרינץ און
זינע סומער. און האבן איר גילאזט אן מאן ווען קעסמליכין רינג
בייא אלעם דעם האט זיא זיך דארט גוט לאנג פערזאכט. און האט
זיך דורך אויסטין ציטער ארויס גימאכט אום צוא בעקומען בעצייטן.
צוא דער שטאנדהאפע האט איר דער ציילט וואס עס האט דאמיט
פאסירט מיט איר און האט איר געצייגט דעם רינג. "גוט מין קינד"
האט זיא איר געזאגט. נון וועט עס מיט נאמעס זיך גוט זיין. נור
גידולד נאך איינע מע. דער ווייל בייא און ערווארמע דינע שטופ
שוועסטער. אונזערע זיא וויא פריער.

אין אפאר שטאנד ארום אלס די שוועסטער זייען גיקומען צוריק
האט זיא דיא פולווע גיבעטן אויס ציענדיק זיא דאס זיא זאלן
איר דער ציילן. וואס עס וואר דארט ווען מין ארעמער און עלינדער
שטאנד ערלויפטער מיר גוט צוא ווען זיא עס דארט פאסירט מיט
מינע אויגן האט זיא זיך אפ גירופן צוא זיא. געט איך אייך דאס
איר זאלט עס מיר אס ווייניגסטן מיט שיהלען (בערזיילן) עס מוז
פעדעוויס דארט נאנץ וואונדערליך צוא גיין. און מער וואונדערליך
איר מיר. האט זיך אפ גירופן דיא עלטערע צוא איר דאס דו מיינסט

נאך ווען דאס וואלט נישט גיווען אזוי ארעם און אזוי עלייך. וואלט
דא איהר גינאנגען אהן. און פערנעסט נאר דאס דאס בייז איינע
גרויסע העסליכקייט. ס'ע וואלט דיר פערנעט נישט אריין גילאזט אהן
ווען דאס וואלט אפילו גיווען גיקלידעט ווא איינע פירשטן. פאר
אזוי דאס האב איהר דיר קיין סאל גינאליטן. און סיינעס לעבן. נאר
בייא אלעס דעם וועל איהר דיר איין עסנאם דער ציילין שענער קען
שוין נישט זיין וועלכעס איין דעם גן עדן. עס איז נישט קיין שנה אים
שטאנד עס אים צו דער ציילין. און קיין פערדער איז אס שטאנד
צו בעשטייבן אין אמשע פון אנאנצין סאנאט וואס עס איז וך דארט
דא אנצוועקן אין דרייא פיר שטונדן. מער פאר אלץ אד דארט
דא גיווען צו זעהן. איין מיידלעך וואס האט נישט איר גלייבן אנמער
אלע מענטשן מעכטער. איין ווערן נאך איהר פון איינער בעסער
וועלט. גיט אים עס איינע פון דא הימלעשע מעכטער וואס האט
וך פערמאכט דא איהר ערדען. נא איז אין נאנצן איין גען נאך
(אין ווען) פון דיר דא און ווא האבן מיר שוין אנמער אונז ביידן
גילאזט איהר ווען דא ביידע עקסטרעמען (דא לעצטע ערדן) קצוות
האנדלונג פון דעם ווייבליכע נעשליכע (פון דעם ווייבערשן מין)
ווא אים דא קצה האנדל פון ווייבליכער שוניהייט. אזא ווא דא בייז
דא קצה האנדל פון ווייבליכער העסליכקייט. א העסעס דא דארט איהר
גיווען. וואלט דא איר גידינט פראיינע נוסע פאלע (*). נאר שארע אום
דעם טענע. זי וואלט דאן אים גיטען אין פערנעט מיט דיר נאך זעהן
שווער טאל שענער אלס זי איז אין דיר ווייבליכקייט. נון וואס דא דיר.
גון פרייט מיט האט וך דא פולנע אפ גידינט. דאס איהר
אזוי עלייך בין. און סקלאווין גינאליט וואלט איהר דא דאס
בענענען. מיט אריין צו ווייזן אהין און וואלט גיווען צו דארט צום
שטאט.

(*) איינע פאלע הייסט. איין רוט נאלדעס פלעליין וואס
קען לינגט אונטער איין געשניטעס פאפיר איהר געשניטעס קארע.
אום צו מאכן דורך דעם ריא שניצט איהר וואלט אלס איהר.

שפאט און גילעכטער. דען מיר ווייבליכעס גישלעכט גייען שוין
איינמאל אזוי אייזיל גישאפן. דאס וועלכעס דא העסליכעס
אונז האלט וך פאר איינע שוניהייט. און וויל גילטן אין דיר ווע
פאר איינע ווענוס. אזא דאס איהר נאם דאס איהר בון אזוי ער
אין בין אזוי דורך דעם בעשענעט פון שפאט און שאנדע. א
איז קיין איבעל (אונגליק) דא איהר נאמעס וועלט וואס זאל אין
איהר וואס נוסעס נישט האבן:

דא פולנע האט דירן גישפערע דער ציילט דערשטאנאפער
און האבן דיר ביידע וואס אנגילאכט דאדירער. פיל בעסער איז גי
צו גינאנגען אין דער צווייטע נאכט. דען דא פולנע האט שוין גיט
דא ערדע בעהפן צו ווערן צו דער שוסט פון דעם קרוינפרייטן און
אויבן איהר דא נאלדעט. האט אים איהר גישפראכטן איינע נאך
שטונדע און האט איר גיפערעט ווער איהר עלטערן זייען. און א
אנמאדאט דאר קורן און ביידע דאס איז הערטיגסטעס אפמאכטער
און וואר עטמאכטען פון איר מיט אקום. און מיט איין סייערען שו
פערל וואס זי האט איהר אום איר שיינעס האלדז אום גינאנגען
און וואר פון דארט אונטער גיפערט מיט איינע רוישענע סונד
האט וך פאלד נאך דעם ווערען נאך דאס בענעכען און דא שוועכט
איהר האבן איהר בייא איהר אים קליידן זיין וויידער דער ציילט וו
דארטין וואר גיטען און בייא אלעס דעם האבן זיין נישט פערלאז
נאך האפענונג דאס איינע פון זיין זאל נאך גיוויילט ווערן פאר איהר
קליידן ווי האבן אין וך פיל מעלות וואס יענע האט עס נישט האב
זיין גימינט און צווייטעס וואס עס איז צו הערן זאל זיין שוין זיין איהר
פערלאבטע (פערנאכט) מיט דעם קרוינפרייטן פון קאססיר און ווא א
גיבטען אים נאר צו קענען דא מעכטער פון פערנען און צו בעלכעס
וך בייא דעם פרוש וואקל (פלה אויסקלייבונג) און ווייטער נישט
און ווערט אזוי שטארק בעמערקט פון דעם קרוינפרייטן שוסט נאר פל
דארט וויל ווא איז איינע פרינצעסין. און דער צו נאך ווייל ז
און דא פרוש (פלה) פון דעם קאססירס קרוינפרייטן:

ענדע נוס אלעס נוס

און דיא שטאנהאפט וואס אלספרייא פון איינעם אייגעלשען
געוואנדערטען האט גיוואוסט פון אלע דרינגען (זאכין) וואס עס
פערקאלאמטעט זיך אין פערזישען הויף. און פשיטה שוין פון די אכטונג
און ליבע פון דעם קרוינפרינצען צו דער פולנע. און וואס האט אלוו
געוואוסט אויף קלאר דאס ער (דער פרינץ) איז שוין איר געפאנגענער.
און דאס ער וועט נור איר הייראטן און קיינע אנדערע האט זיך מיט
דעם אליין נאך. נים גיוואלט בענטגענען „ניין“ האט זיך ביי זיך נישטראכט
איר מוז מיר נאך נוקם זיין אויף אן זיין (אן אירע פיידע שטייט שוועסטער)
זיין מוין נאך בעפאר דיא פולנע וועט ווערן דיא ברויט (בלה) פון דריין
פרנצין. דיעז פיידע געפירט ווערן אין הויף און ווערן דארט אויס
געקומענע (אויס געבראקירט ווערן) דען זיין פערדיגען עס אין פולער
כאס און האט דאזער פער זאגט דיא פולנע דאס זיין זאל שוין דעם
מאנץ וואל נים מער בעזוכין. „בלייב שוין צו הויף“ האט זיך צו איר
גיוואנט דר פרינץ איז אריין אין דריין ליבענס געז ער איז דריין געפאנגענער
מי וועט דיר שוין אויף זוכין.

די פולנע האט איר געפאלט און האט זיך פערהאלטן רוהיג
צו הוצע אלס סקלאוון אין אירע לופפיגע קליידער זיין גיווען. דאך
הוצע וועט וואר נים פון לאנגען דויער. דען אין אייגענע מעג ארום אומ
געקומען צו פארן איין גרויסער זאטראפ (גענעראל) אין אפרידווארנע
קארעטע צו די מאראס הארלינדעס (זיטראמיס) האט איר גראטלירט
(פאדאדוועט) אין דעם נאמען פון דעם קרוינפרינץ דאס איינע פון אירע
מעכטער האט דאס גליק צו געפעלען אים אלוו זאל זיין אונא נוס זיין
צו ברייטען זיין נאנצע דריי מעג צו איינער פערלאפונג (הגאים) אלע
וויא פיל וויא האט דען ער ווייסט מער נים וויא איר פאמילען נאמען
אבר נים איר אייגענעם נאמען אלוו מוז ער זיין אלעס צו ווערן בעקומן
אום זייע געליבטע אויס צו וויילן פון וויא אין דרייט מעג ארום ווערן

זי אלע מיט גרויס סרויספא (פארארע) אפגיפירט ווערן אין הויף און
וועלן זיך מיט איינע ווייניגער אום קערן צו אייך צוריק דען איינע
בלייבט אינווער קרוינפרינצינס פרוי נון ווייסט איר שוין איינע גליקליכע
מיטער. ווען אין סאל דער קרוינפרינץ בלייבט איינער איינעם וועלן
שוין גרויסע הערשאפטען געמען איינער איבערנע מעכטער און לייזער
מיין דער האט זיך אפ גירופן דיא ערפרייטע מיטער האב איר נור
צוויי מעכטער און ביינע וויינען ווערט צוויי האבן קרוינפרינצין פאר
מענער אלוו דער נאט וואס האט גיוואנט פאר איינע וועט שוין זארגן
פאר די צווייטע אלוו מאראסט האט איר דער זאטראפ געקומענע
מאכט אייך נור פערטיג. ביז צום דריטן טאג.

3pl

ווער קען בעשטייבן דיא פריידע פון דער זאטראמיס נאך
סענד פון די ביינע מעכטער זיין ווארן אלוו שטאלץ דאס עס וואר זיין
נים דורך צווא בלאזן. פאלד האט דיא נאנצע שטאט פרקלונגען מיט
דויער נאכריכט. עס האבן זיין אלע מיידלעך מקנא גיווען. מען איזט
גילאפן פון אלע עקן נאמין זיין צו ווערן. מען האט זיך גישעקט
גליקליך אין ווארט מיט זיין צו שפערעכען. און דיעז דריי מעג האט מען
זיך דארטן ער מיידעט פוצינדיק זיך וואסען זיך דיק. צו קלייבענדיק
זיך קליידער. און ווער געט שוין פון זייער פולנע. זיין וואר שוין נים
געווינדעט אז נאר צווא בעדיגען זיין עס ווארן גיונקען פיר מיידער
צאפען (פרץ מאכערנען) און דיא פולנע וואר שוין פערקאמין אריין
צו שטעקן נאר אין זייער נאכטעט. מען האט זיך נאר אונגאנץ אן
איר פערנעסען. און זיין אבער (דיא פולנע) וואס האט גיוואוסט ביי
זיך דאס מען מיינט נור איר און נים וויא האט זיין אין שטילען נאמן
אויס גילאכט. און האט דיא נאנצע צייט צווייבאכט ביי איר גינערין
דיא שטענדהעפ. און זיין ביינע האבן זיך דארטן איבער זיין אלעמען
העכטע לוסטיג גיטאכט און האבן מיט פרייזן זיך גינדליכט אב צו
ווארען דאס ענדע פון דיעס ליד.

אויף דעם דריטן טאג ווארן דיא ביינע שטייט שוועסטער. אב
גיפירט גיווארן אין דעם קינגליכען הויף אין איינער גאלדענע קארעטע

מיט איינער ערדע וואכע מיט מווקע : און מיט גרויסע הערשאפטן
עס האט אויפגיקאכט דיא נאנצע שטאט : מען איזט נאך גילאפן פון
אלע זייטן : דיא מוסער האט זיך נישט גיקענט פאסק אויס פריידע .
דינע פריידע איזט אבער באלד פערואנדעלט גיווארין
אין שטאך און אין שאנדע : דען אין פערלויף פון אפאר שטונדן האט
מען שוין געוועהן וויא דויע ביידע סיידען גייען צוא פוס צוריק מיט
אראפ גילאזענע געזער וויא אסאל רופן נאך זיין ארום פירן מרדכי .
דער צו נאך האט דיא זמיראמס גיהאט אגרויסען וועגוואר פון דעם
קניני וואס ווא האט פערליקענט איר דריטע מאכטער דיא פולווע : (דען
דאס האט אונטער גיוואגט דער גיוואנדערטער) ווא וואר באלד גיווכט
און דער וויסט ביי דער שטאנהאפע אויסגעפוצט וויא איינע פריינעסן
זי וואר באלד געפירט אין דויע מיט נאך איינע גרעסערע פאראדע און
דיא איז נישט גינאנגען צוריק צו פוס וויא אירע שטיף שוועסטער דען
ווא איז גיווארין ברויט (בלה) פון דעם קרוינפריינד : נוא מינע טייערע
לעזערן ווער קען בעשרייבן דיא קריינקונג פון דער שטייפסטער .
פון דיא שטייפשוועסטערס : זיזא זינגען שיר אויסן וועגן גיווארין און
וואלשין וויקליך ווערן ווען דיא פולווע וואלט נישט גיווען אין איידעלעס
הערץ : האט זי אלעס פערציהעט און דער צו נאך זיך העכסט מקרב
גיווען צו וויא און ווער ווידער קען בעשרייבן דיא פריידע פון דער
שטאנהאפע וואס עס האט גיקלונגען איר פלאן גליקליך צו סאכין דיוון
אונגליקליכען וועזען (בעשעפענעס) ווא וואר דיא הויפט מחרתנעקסטע
בייא דיווער הויכצייט באלד וויא דיא פולווע און גיווארין קניגין (דאס
הייסט דיא פרוי פון דעם גאסלעניק) האט זי גילאזט אויף ווכן העס
פאמער דאס אים בעפרייט און גילאזט פריינגען אים צו זיך מיט מרום
ערדע עס וואר דארטן פריידען איבער פריידען : ווא דארטן אין
גן עדן :

ענדע